

Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы
муниципаль бюджет балаларга өстәмә белем бирү учреждениесе
“Яңа Кенәр балалар ижаты Йорты”

“Каралган”

Педагогик киңәшмәдә
“31” 08 2024 ел
№ 1

“Программаны үзгәртүләр һәм
өстәмәләр белән раслыйм”
МБУ ДО “НДЦТ” Директоры

Г.М. Камалиева
Боерык “02” 09 2024 ел
№ 56

Нәфис-эстетик юнәлештәге
« Фольклор плюс» берләшмәсенен
өстәмә гомумбелем гомумүсеш программасы
4 ел укыту өчен

Автор- төзүче: I категорияле
Өстәмә белем бирү педагогы
Солтанова Гөлфия Роберт кызы

Яңа Кенәр, 2024 ел.

Укыту программасының информация картасы.

1	Укыту оешмасы	МБ ӨББУ «Яңа Кенәр балалар ижаты Йорты»
2	Программаның тулы исеме	Нәфис-эстетик юнәлештәге « Фольклор плюс » берләшмәсенең өстәмә гомумбелем гомумүсеш программасы
3	Программаның юнәлеше	Нәфис-эстетик
4	Эшләүче турында белешмә	Автор-төзүче 1 квалификация категорияле өстәмә белем бирү педагогы Солтанова Г.Р
5	Программа турында белешмә	
5.1.	Тормышка ашыру вакыты	4 ел
5.2.	Укучыларның яше	7-12 яшь
5.3.	Программаның характеристикасы - программа тибы - программа төре - программаны проектлаштыру принцибы - укыту барышын һәм эчтәлеген оештыру формасы	Өстәмә гомумбелем программасы Гомумүсеш Модульле

5.4.	Программаның максаты	Балаларның индивидуаль шәхси сәләтләрен ачу һәм тәрбияләү. Фольклор биюләр белән таныштыру. Укучыларны иң гади бию хәрәкәтләре белән таныштыру; Дөнья халыклары музыкасы һәм бию хәрәкәтләре белән таныштыру; Заманча бию хәрәкәтләре белән таныштыру; Төрле стильдәге музыка белән таныштыру;
6	Укыту эшчәнлегенең формасы һәм ысуллары	Дәрес формасы:индивидуаль,күмәк, түгәрәкле,фронталь, , интерваллы.
7	Нәтижәлелекнең мониторинг формасы	Зачет
8	Программаны тормышка ашыруның нәтижәлелеге	Бию дәресе балаларның гармоник яктан үсешен формалаштырырга ярдәм итә. Аларны матурлыкны күрә белергә, матур хәрәкәтләр ярдәмендә буй-сыннарын формалаштырырга, физик көчләрен арттырырга, түзем булырга, житез һәм кыю булырга өйрәтә.
9	Раслау датасы һәм соңгы корректлау	02.09.2024

3. Эчтәлек.

- 1.Инфорамацион карта..... 1-2нче бит.
- 2.Аңлатма язуы (пояснительная записка)4-9нче бит.
- 3.Өстәмә гомумбелем гомумүсеш программасынын беренче ел укыту планы..... 10-11нче бит.
- 4.Беренче ел укыту планынын эчтәлеге.....12 нче бит.
- 5.Түгәрәккә йөрүче балалар ел ахырына нәрсә белергә тиеш?..... 13 нчы бит.
- 6.Өстәмә гомумбелем гомумүсеш программасынын икенче ел укыту планы14-15нче бит.
- 7.Программаны икенче ел укыту планынын эчтәлеге.....16-17 нче бит.
- 8.Икенче ел түгәрәккә йөрүче балалар ел ахырына белергә тиеш.?..... 18нче бит.
- 9.Өстәмә гомумбелем гомумүсеш программасынын өченче ел укыту планы 19-20нче бит.
- 10.Программаны өченче ел укыту планынын эчтәлеге.....24-25 нче бит.
- 11.Өченче ел түгәрәккә йөрүче балалар ел ахырына белергә тиеш.?..... 26нче бит.
- 12.Өстәмә гомумбелем гомумүсеш программасынын дүртенче ел укыту планы .. 27-29нче бит.
- 13.Программаны дүртенче ел укыту планынын эчтәлеге.....30-31 нчы бит.
- 14.Дүртенче ел түгәрәккә йөрүче балалар ел ахырына белергә тиеш.?32 нче бит.
- 15.Программаны тормышка ашыру өчен жиһазлар, бәяләү материаллары.....33- 34нче бит.
- 16.Әдәбият, кушымта.....35 нчы бит.

4. Аңлатма язуы.

Бу нәфис-эстетик юнәлештәге программа түбәндәге документлар нигезендә төзелә:

1. Россия Федерациясендә мәгариф турында 2012 елның 29 декабрәндәге 3 273-FZ Федераль Законы (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән 2023 елның 1 сентябрәннән көченә керә).
2. 2020 елның 31 июлендәге 304-FZ Федераль Закон "Студентлар мәгарифе турындагы" Россия Федерациясендә мәгариф турында "Федераль Законга үзгәрешләр керту турында.
3. 2020-нче елның 13-нче июлендәге 189-FZ Федераль Закон "Социаль өлкәдә дәүләт (муниципаль) хезмәт күрсәтүне дәүләт (муниципаль) социаль жайга салу турында") (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән 2022 елның 28 декабрәндә көченә керде).
4. 2019-нчы елның 3 сентябрәнә кадәр Россия Федерациясе Мәгариф министрлыгы боерыгы белән расланган балалар өчен өстәмә белем бирү региональ системаларын үстерүнең максатчан моделе.
5. 2030 елга кадәр балалар өчен өстәмә белем бирү концепциясе, 2022 елның 31 мартындагы Россия Федерациясе Хөкүмәте 678-р боерыгы белән расланган.
6. . Россия Федерациясе Мәгариф министрлыгының 2022 елның 27 июлендәге 629 нчы боерыгы: "Өстәмә гомуми белем бирү программаларында мәгариф эшчәнлеген оештыру һәм тормышка ашыру тәртибен раслау турында" (2023 елның 1 мартында көченә керә һәм февральгә кадәр гамәлдә 28, 2029) 2029 елның 28 февраленә кадәр көченә керде)
- 7.. Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2023 елның 11 октябрәндәге No. 1678 Указы "Мәгариф программаларын тормышка ашыруда мәгариф эшчәнлегенә белән шөгыльләнүче оешмалар тарафыннан электрон уку һәм дистанцион уку технологияләрен куллану кагыйдәләрен раслау турында".
- 8.Россия Мәгариф министрлыгының 2020 елның 5 августындагы 2 882/391 боерыгы "Укыту программаларын челтәр формасында укыту һәм тормышка ашыру турында" (2022 елның 26 июлендә үзгәртелде)
9. Россия Федерациясе Мәгариф министрлыгының 2022 елның 31 гыйнварындагы хаты "Электрон уку һәм дистанцион уку технологияләрен кулланып өстәмә гомуми белем бирү программаларын тормышка ашыру буенча методик тәкъдимнәр".

10.Россия Мәгариф министрлығының 2020 елның 7 маенда язган хаты V VB-976/04 "Класстан тыш чаралар курсларын, мәгариф һәм социальләштерү программаларын, дистанцион белем технологияләрен кулланып өстәмә гомуми үсеш программаларын тормышка ашыру турында".

11. Россия Мәгариф министрлығының 2023 елның 29 сентябрәдәге АВ АВ-3935/06 хаты "Балалар өчен өстәмә белем бирү системасында эчтәлекне, белем методларын һәм технологияләрен актуальләштерү механизмнарын формалаштыру буенча методик тәкъдимнәр, Балалар өчен өстәмә белем сыйфатын күтәрүдә, шул исәптән функциональ грамоталылыкны һәм кешенең эмоциональ, физик, интеллектуаль, рухи үсеше белән бәйле компетенцияләрне формалаштыручы компонентларны кертеп, Россия Федерациясе дөньяның ун алдынгы илләре арасында булырга тиеш. гомуми белем сыйфаты, илнең технологик һәм мәдәни үсеше кырларны тормышка ашыру өчен йонлы "[1].

12. Россия Федерациясенең Баш Дәүләт Санитар врачы Указы, 2020 елның 28 сентябре No. 28 "Санитар кагыйдәләрне раслау турында SP 2.4. 3648-20 "Мәгариф һәм уку, ял итү һәм сәламәтлекне яхшырту оешмалары өчен санитар һәм эпидемиологик таләпләр" (SanPin 2.4.4.3172-14 инде көчендә түгел)

13. Татарстан Республикасы Мәгариф һәм Фән Министрлығының 03/07/2023 елгы 2749/23 хаты "Яңа басмада өстәмә гомуми белем бирү программаларын (адаптацияләнгән программаларны да кертеп) проектлау һәм тормышка ашыру өчен методик тәкъдимнәр юнәлешендә. "

14.Татарстан Республикасы Арча муниципальрайоныныңМБ ӨББ "Яңа Кенәрбалаларижатыйорты" уставы.

Программаның актуальлеге.Био дәресе балаларның гармоник яктан үсешен формалаштырырга ярдәм итә. Аларны матурлыкны күрә белергә, матур хәрәкәтләр ярдәмендә буй-сыннарын формалаштырырга, физик көчләрән арттырырга, түзем булырга, житез һәм кыю булырга өйрәтә. Бу гомумбелем гомумүсеш программасының бурычы балаларда биюгә мэхәббәт уяту, шуның белән беррәттән аларның биюгә сәләтләрән ачу, ритмны тоярга өйрәтү, музыкага эмоция белән җавап бирү, тирә-юньдә ориентлашу, нәфислек һәм кызыксынучанлык тәрбияләү. Шушы бурычлардан чыгып программа 4ел укыту өчен эшләнелә. Программа буенча системалы һәм эзлекле белем бирү каралса да, кайбер очракларда педагог дәресләрне ижади яктан якин килеп үзенчә үткәргә хокуклы. Бу балаларның гомуми эзерлекләрәннән, укытучының осталыгыннан һәм эш урынының торышыннан чыгып эшләнә. Кечкенәләр группасы белән төрле хәрәкәтләр ясау, гади биюләр өйрәнү максат булып торса, зурлар группасы белән катлаулырык күнегүләр ясау һәм сәхнәгә чыгарлык биюләр эзерләү карала. Хореография предметында күбрәк практик дәресләргә басым ясала. Теоритик дәресләрдә био сәнгәте тарихы, дөнья халыклары фольклор музыкасы һәм биюләре белән таныштыру тора.

Башка программалардан үзенчәлекле аерымлыгы.

Бу программаның үзенчәлеге - музыкаль сәнгәтне өйрәнүгә интеграль караш; мәгарифтә компетенциягә нигезләнгән караш контекстында программаны тормышка ашыру. Программа балаларга био сәнгәте аша белем үзләштерергә һәм социаль практикада тәҗрибә тупларга мөмкинлек бирә.

Өстәмә гомуми белем бирү программасының тематик планы эчтәлегенә милли-региональ компонент кергү Татарстанның милли традицияләрен, җирле халыкларның тарихын, тормыш эшчәнлеге үзенчәлекләрен, гореф-гадәтләрен өйрәнү дәресләрен оештырырга мөмкинлек бирә. Өстәмә белем бирүдә милли-региональ компонент укучының регионның лаеклы вәкиле, патриоты, оста саклаучы, социаль һәм мәдәни кыйммәтләр һәм традицияләрне кулланучы буларак формалашуына ярдәм итә.

Максат : Балаларның индивидуаль шәхси сәләтләрен ачу һәм тәрбияләү.

Бурычлар:

1.Укучыларны иң гади био хәрәкәтләре белән таныштыру;

Дөнья халыклары фольклормузыкасы һәм био хәрәкәтләре белән таныштыру;

Заманча био хәрәкәтләре белән таныштыру;

Төрле стильдәге музыка белән таныштыру;

2.Түгәрәктә алган белемнәрне, күнекмәләрне мәктәптә үткәрелгән бәйрәмнәрдә һәм төрле ижади чараларда куллану.

3.Музыкаль –эстетик зәвык тәрбияләү.

Программаның адресаты.

Программа 7-12 яшьлек балалар өчен эшләнгән, алар бию күнекмәләрененң үсеш дәрәжәсен күтәрергә телеләр (ритм тойгысы, музыканы тоярга, сәнгать, сәхнә экспрессивлыгы). Барлык кызыксынган мәктәп балалары да түгәрәккә кабул ителә.

Бу яшь чорындагы балаларның характеристикасы - сиземләү хисләре. Беренчедән, балалар турыдан-туры эмоциональ реакция, эмоциональ караш тудырган әйберләрен сизәләр. Визуаль, якты, тере әйберләр яхшырак һәм аңлаешлы итеп кабул ителә. Кечкенә укучылар, кагыйдә буларак, шат күңелле.

Алар аралашучан, җаваплы, ышанычлы һәм гадел. Кайбер очракларда балалар тискәре тәртип формаларын күрсәтәләр, алар арасында, мәсәлән, капризлык һәм үжәтлек тә бар.

Укытучы укыту процессын эшләгәндә укучыларының яшь үзенчәлекләренә игътибар итергә тиеш.

Программаның күләме.

Бию түгәрәге программасын 4 еллык уку вакыты белән тормышка ашырганда, ул елына бер төркемгә 36 атна, елына 144 сәгать.

Укыту процессын оештыру формалары.

Дәресләр төрле яшьтәге төркемнәрдә үткәрелә, төркемнен зурлыгы 12-15 кеше. Дәрес графигы: Дәресләрнен дәвамлылыгы - 10 минутлык тәнәфес белән 45 минут. Класста укучыларның эшчәнлеген оештыру формалары: төркем, берләштерелгән, индивидуаль. Дәресләрнен төп формасы - кечкенә төркем, ул төрле биюләр категориясендә катнашучылар белән чиратлашып эшләүне үз эченә ала. Өйрәнгәндә индивидуаль форма кулланыла. Дәресләр атнага 2 тапкыр 2 сәгать үткәрелә.

Программаны үзлөштөрү вакыты.

Дәресләр уку елының 1 сентябрөндө башланып, уку елының 30 маенда тәмамлана.

Шөгылльләнү режимы.

Беренче төркемгә түгәрәккә атнага 6 сәгать вакыт каралган. Икенче төркемгә атнага 4 сәгать вакыт каралган. Өченче төркемгә атнага 4 сәгат вакыт каралган. Укучыларның яше 7-12гә кадәр.

Һәр төркемдә 15 бала. Укучылар түгәрәккә үз теләкләре белән кабул ителәләр. Үткөрү урыны Яңа Кырлай урта мәктәбе. Вакыты беренче һәм икенче төркемгә дүшәмбе 12.00-13.30 сишәмбе 12.00-13.30, чәршәмбе 12:00-13:30, пәнжешәмбе 12:00-13:30, жомга 12.00-13.30 сәгаттә. Өченче төркемнең вакыты сишәмбе һәм пәнжешәмбе 13.40-15.20 сәгаттә.

Өстәмә гомумбелем гомумсеш программасының беренче ел укыту планы.

№	ТЕМА	Сәгатьләр саны			Дәресе оештыру формасы	Контроль формасы
		Бар-лык	Тео-рия	Практи-ка		
1	Бүлем (модуль) 1 Фольклорбиюләр тарихы.(20)					
1.1	Кереш дәрес. Хореографик исәнләшү.	4	2	2	күмәк	
1.2	Иң гади бию хәрәкәтләре.	12	4	8	күмәк	
1.3	Биюләр тарихы	4	2	2	күмәк	
2.	Бүлем (модуль) 2Татар- башкорт фольклор биюләре.(24)					
2.1	Татар халык бию хәрәкәтләре элементлары.	12	4	8	күмәк	
2.2	Башкорт халык бию хәрәкәтләре элементлары	12	4	8	күмәк	
3	Бүлем (модуль) 3Рус халык фольклорбиюләре (12)					
3.1	Рус халык бию хәрәкәтләре элементлары	12	4	8	күмәк	
4	Бүлем (модуль) 4Яңа елны каршы алу(12)					
4.1	Яңа елга хәзерлек	8	2	6	күмәк	
4.2	“Кар бөртекләре” биюе	4	2	2	күмәк	

	өйрөнү					
5	Бүлөм (модуль) 5 Кавказ халык фольклор биюлөре(12)					
5.1	Чечен халык бию хэрэкэтлөре элементлары	12	4	8	күмөк	
6	Бүлөм (модуль) 6Яраткан биюлөребез (60)					
6.1	Заманча бию хэрэкэтлөре	12	4	8	күмөк	
6.2	Шаян бию	12	2	10	күмөк	
6.3	Полька	12	2	10	күмөк	
6.4	Вальс белән таньшу	12	4	8	күмөк	
6.5	Татар халык биюе өйрөнү	12	4	8	күмөк	
7	Бүлөм (модуль) 7 Төмамлау(4)					
7.1	Йомгаклау	4	2	2	күмөк	зачет

Барлыгы

144 сэгать.

Программаның эчтәлегә

Биоләр тарихы һәм Россия халыклары фольклоры.

1. Кереш дәрес. Куркынычсызлыккагыйдәләре буенча инструктаж үткәрү. Практик дәрестә хореографик исәнләшүне өйрәнү.

2. Иң гади бию хәрәкәтләре. Балаларны иң гади бию хәрәкәтләре белән таныштыру.

3. Биоләр тарихы. Нәрсә ул бию? Аның килеп чыгышы һәмүсеше.

Татар- башкорт фольклор биоләре.

4. Татар халык бию хәрәкәтләре элементлары. Балаларны татар халык музыкасы һәм бию хәрәкәтләре белән таныштыру. Хәрәкәтләрне биеп күрсәтү һәм өйрәтү.

5. Башкорт халык бию хәрәкәтләре элементлары белән таныштыру. Башкорт музыкасының үзенчәлеген табу. Хәрәкәтләрне биеп күрсәтү һәм өйрәтү.

Рус халык фольклор биоләре

6. Рус халык бию хәрәкәтләре белән таныштыру. Бию хәрәкәтләрне биеп күрсәтү һәм өйрәтү.

Яңа елны каршы алу.

7. Балаларның иң яраткан бәйрәме Яңа елга эзерлек. Яңа елга биоләр өйрәнү. Ролләргә бүлөп сәхнәләштерелгән биоләр өйрәтү. (Кыш бабай биюе, Кар кызы биюе, Аю, Куян, Бүре, Кызыл Калфак, һ.б әкият геройлары булырга мөмкин.) 8. “Кар бөртекләре” биюе өйрәнү.

Кавказ халык фольклор биоләре

9. Чечен халык бию хәрәкәтләре элементлары белән танышу. Хәрәкәтләрне видео дәреслектән карау. Музыка үзенчәлеген ачу.

Яраткан биоләребез.

10. Ритмик заманча бию хәрәкәтләре белән танышу. Укучыларны төрле стиль музыкасы белән таныштыру.

11. Шаян бию.

12. Полька. Полька биюе ничек барлыкка килүе. Биюне өйрәтү.

13. Вальс белән танышу. Вальс музыкасының үзенчәлеген ачу.

14. Татар халык биюе өйрәнү.

Тәмамлау 15. Түгәрәк эшенә йомгак ясау. Фестивальгә эзерләнү.

Түгэрэккэ йөрүчө балалар беренче ел ахырына белергэ тиешлэр:

--Бию түгэрэгенэ йөрүчө балалар гади бию хэрэкэтлэрен үзлэштерергэ тиешлэр.

-- Бию түгэрэгенедэ өйрэнгэн биюлэрне бии белергэ тиешлэр.

--Бию түгэрэгендэ өйрэнгэн хореографик күнегүлэрне даими рэвештэ камиллэштереп югары сыйфатлы итеп күрсэтэ белергэ тиешлэр.

--Шулай ук биючө балалар коллектив булып оешырга тиешлэр.

Түгэрэктэ алган белемнэрне килэчэктэ куллана алалар:

Конкурсларда, килэчэктэ төрле уку йортларына укырга кергэндэ.

Мәсэлэн: Педагогия көллиятенен музыка бүлегенэ укырга кергэндэ.

Шулай ук КФУның бөтен бүлеклэрэндэ кирэк.

Сэнгать академиясенэ укырга керсэлэр, башка төрле уку йортына укырга керсэлэрдэ кирэк булачак, чөнки бер генэ бэйрэмдэ жырсыз, биюсез үтми. Э хэзергэ алар мәктәптэ үткөрөлгөн чараларда, авыл мәдәнияте йортында үткөрөлгөн бэйрэмнэрдэ катнашырга туры килгэндэ кулланалар.

Өстәмә гомумбелем гомумүсеш программасының икенче ел укыту планы.

№	ТЕМА	Сәгатьләр саны			Дәресе оештыру формасы	Контроль формасы
		Бар- лы- гы	Тео- рия	Практи -ка		
Бүлем (модуль) 1 Биоләр тарихы һәм Россия халыклары фольклоры.(10)						
1.1	Кереш дәрес. Хореографик исәнләшү.	4	2	2	күмәк	әңгәмә
1.2	Био сәнгате тарихы.	6	2	4	күмәк	әңгәмә
Бүлем (модуль)2 Идел буе халыклары фольклор биоләре(46)						

2.1	Татар халык бию хэрэкэтлэре.	14	2	12	күмэк	эңгэмэ
2.2	Башкорт халык бию хэрэкэтлэре.	12	2	10	күмэк	эңгэмэ
2.3	Рус халык бию хэрэкэтлэре.	10	2	8	күмэк	эңгэмэ
2.4	Мари халык бию хэрэкэтлэре.	10	2	8	күмэк	эңгэмэ
Бүлем (модуль) 3 Колоритлы биюлэр.(18)						
3.1	Гарэп бию хэрэкэтлэре.	10	2	8	күмэк	эңгэмэ
3.2	Чегэн биюе хэрэкэтлэре.	8	2	6	күмэк	эңгэмэ
Бүлем (модуль) 4 Төрле стильдэге биюлэр(42)						
4.1	Заманча бию хэрэкэтлэре.	8	2	6	күмэк	эңгэмэ
4.2	Хип-хоп стиле.	8	2	6	күмэк	эңгэмэ
4.3	Рэп стиле.	6	2	4	күмэк	эңгэмэ
4.4	Рок-н- ролл стиле.	10	2	8	күмэк	эңгэмэ
Бүлем (модуль) 5 Вальс темпы. (10)						
5.1	Вальс.	10	2	8	күмэк	эңгэмэ
Бүлем (модуль) 6 Дөнья халыклары биюлэре (34)						
6.1	Дөнья халыклары биюлэре белэн танышу.	14	2	12	күмэк	эңгэмэ

6.2	Мэнуэт бие белэн танышу.	10	2	8	күмэк	эңгэмэ
6.3	Полька бие өйрөнү.	10	2	8	күмэк	эңгэмэ
Бүлөм (модуль) 7 Яраткан биолөребез (30)						
7.1	Шаян бие өйрөнү.	10	2	8	күмэк	эңгэмэ
7.2	Буратино бие өйрөнү.	10	2	8	күмэк	эңгэмэ
7.3	Клоун бие.	10	2	8	күмэк	эңгэмэ
Бүлөм (модуль) 8 Балет тарихы(20)						
8.1	Хореография элементлары.	4	2	2	күмэк	Эңгэмэ
8.2	Балет сэнгате тарихы.	4	2	2	күмэк	лекция
8.3	Кул һәм аяк позициялөре	12	2	10	күмэк	Кабатлау
Бүлөм (модуль) 9 Концерт.(14)						
9.1	Отчет концертынаэзерлөнү.	10	2	8	күмэк	репитиция
9.2	Йомгаклау.	6	2	4	күмэк	зачет

Барлығы

216 сэгать.

Икенче ел укыту программасының эчтәлеге.

Биюләр тарихы һәм Россия халыклары фольклоры.

1. Кереш дәресе. Куркынычсызлык кагыйдәләре буенча инструктаж үткәрү. Хореографик исәнләшүне өйрәнү һәм һәр дәресе хореографик исәнләшүдән башлау.
2. Бию сәнгате тарихы белән танышу. Нәрсә ул бию аның килеп чыгышы һәм үсеше.

Идел буе халыклары фольклор биюләре.

3. Татар халык бию хәрәкәтләре өйрәнү. Хәрәкәтләргә биеп күрсәтү һәм балалар белән бергә өйрәнү.
4. Башкорт халык бию хәрәкәтләре. Бу биюне кызларга өйрәтү. Биеп күрсәтү һәм өйрәтү.
5. Рус халык бию хәрәкәтләре өйрәнү. Хәрәкәтләргә биеп күрсәтү һәм өйрәтү.
6. Мари халык бию хәрәкәтләре. Хәрәкәтләргә биеп күрсәтү. Музыка үзенчәлеген ачу. Бию өйрәтү.

Колоритлы биюләр.

7. Гарәп бию хәрәкәтләре. Музыка үзенчәлеген ачу.
8. Чегән бию хәрәкәтләре белән таныштыру, музыка үзенчәлеген ачу.

Төрле стильдәге биюләр.

9. Ритмик бию. Заманча бию хәрәкәтләре белән таныштыру.
10. Хип-хоп стиле. Музыка үзенчәлеген ачу. Биюнең килеп чыгышы.
11. Рэп стиле. Музыка үзенчәлеген ачу. Биюнең килеп чыгышы.
12. Рок-н-ролл стиле. Музыка үзенчәлеген ачу. Биюнең килеп чыгышы.

Вальс темпы.

13. Вальс. Музыка үзенчәлегеначу. Вальс темпына бию өйрәнү. С. Сәйдашев вальсы белән таныштыру.

Дөнья халыклары биюләре

14. Дөнья халыклары музыкасы һәм биюләре белән танышу.

15. Мэнүэт биюе белән танышу.

16. Полька биюе өйрәнү.

Яраткан биюләребез

17. Шаян бию өйрәнү. Шаян бию белән танышу үзенчәлеген ачу.

18. Буратино әкияте белән танышу. Буратино биюен өйрәнү.

19. Клоуннар биюе белән таныштыру һәм өйрәнү

Балет тарихы

20. Хореографик элементларны өйрәнү. Аяк - кулларның төрле торышларын өйрәнү.

21. Балет сәнгате тарихы. Нәрсә ул балет? Балет сәнгатенең килеп чыгышы һәм үсеше турында кыскача әңгәмә.

Бөек биюче милләттәшебез Рудольф Нуриев белән таныштыру.

22. Кул һәм аяк позицияләре. I, II, III, IV, V, VI. торыш.

Концерт.

23. Отчет концертына әзерләнү.

24. Түгәрәк эшенә йомгак ясау. Биючеләр төркеме булдыру. Фестивальдә катнашу.

Түгэрэккэ йөрүчө балалар икенче ел ахырына белергэ тиешлэр:

--Бию түгэрэгенэ йөрүчө балалар гади бию хэрэкэтлэрен үзлөштөрөргө тиешлэр.

-- Бию түгэрэгенедэ өйрөнгөн биюлэрне бии белергэ тиешлэр.

--Бию түгэрэгендэ өйрөнгөн хореографик күнегүлэрне даими рэвештэ камиллэштөрөп югары сыйфатлы итеп күрсэтэ белергэ тиешлэр.

--Шулай ук биючө балалар коллектив булып оешырга тиешлэр.

Түгэрэктэ алган белемнэрне килэчэктэ куллана алалар:

Конкурсларда, килэчэктэ төрлө уку йортларына укырга кергэндэ.

Мәсэлэн: Педагогика көллиятенен музыка бүлегенэ укырга кергэндэ.

Шулай ук КФУның бөтөн бүлеклэрэндэ кирэк.

Сэнгать академиясенэ укырга керсэлэр, башка төрлө уку йортына укырга керсэлэрдэ кирэк булачак, чөнки бер генэ бэйрэмдэ жырысиз, биюсез үтми. Э хэзергэ алар мәктэптэ үткэрелгэн чараларда, авыл мәдэнияте йортында үткэрелгэн бэйрэмнэрдэ катнашырга туры килгэндэ кулланалар.

Өстәмә гомумбелем гомумүсеш программасының өченче ел укыту планы.

№	ТЕМА	Сәгатьләр саны			Дәресе оештыру формасы	Контроль формасы
		Барлыгы	Теория	Практика		
Бүлем (модуль) 1 Биоләр тарихы һәм Россия халыклары фольклоры.(8)						
1.1	Кереш дәрес. Хореографик исәнләшү.	4	2	2	күмәк	әңгәмә
1.2	Био сәнгате тарихы.	4	2	2	күмәк	әңгәмә
Бүлем (модуль)2 Идел буе халыклары фольклор биоләре(26)						

2.1	Татар халык бию хэрэкэтлэре.	8	2	6	күмэк	эңгэмэ
2.2	Башкорт халык бию хэрэкэтлэре.	6	2	4	күмэк	эңгэмэ
2.3	Рус халык бию хэрэкэтлэре.	6	2	4	күмэк	эңгэмэ
2.4	Мари халык бию хэрэкэтлэре.	6	2	4	күмэк	эңгэмэ
Бүлөм (модуль) 3 Колоритлы биюлэр.(12)						
3.1	Гарэп бию хэрэкэтлэре.	6	2	4	күмэк	эңгэмэ
3.2	Чегэн биюе хэрэкэтлэре.	6	2	4	күмэк	эңгэмэ
Бүлөм (модуль) 4 Төрлө стильдэге биюлэр(24)						
4.1	Заманча бию хэрэкэтлэре.	6	2	4	күмэк	эңгэмэ
4.2	Хип-хоп стиле.	6	2	4	күмэк	эңгэмэ
4.3	Рэп стиле.	6	2	4	күмэк	эңгэмэ
4.4	Рок-н- ролл стиле.	6	2	4	күмэк	эңгэмэ
Бүлөм (модуль) 5 Вальс темпы. (8)						
5.1	Сайдашев вальсы	8	2	6	күмэк	эңгэмэ
Бүлөм (модуль) 6 Дөнья халыклары биюлэре (16)						
6.1	Дөнья халыклары биюлэре белэн танышу.	4	2	2	күмэк	эңгэмэ

6.2	Мэнүэт бие белән танышу.	6	2	4	күмәк	әңгәмә
6.3	Полька бие өйрәнү.	6	2	4	күмәк	әңгәмә
Бүлем (модуль) 7 Яраткан биоләребез (24)						
7.1	Шаян бие өйрәнү.	8	2	6	күмәк	әңгәмә
7.2	Буратино бие өйрәнү.	8	2	6	күмәк	әңгәмә
7.3	Клоун бие.	8	2	6	күмәк	әңгәмә
Бүлем (модуль) 8 Татар балеты “ Шүрәле” (14)						
8.1	Хореография элементлары.	4	2	2	күмәк	Әңгәмә
8.2	Татар балет сәнгате белән танышу.	4	2	2	күмәк	лекция
8.3	Кул һәм аяк позицияләре (дэвамь)	6	2	4	күмәк	Кабатлау
Бүлем (модуль) 9 Концерт.(12)						
9.1	Отчет концертына әзерләнү.	8	2	6	күмәк	репитиция
9.2	Йомгаклау.	4	2	2	күмәк	зачет
Барлығы 144 сәгать.						

Барлығы

144 сәгать.

Өченче ел укыту программасының эчтәлеге.

Биюләр тарихы һәм Россия халыклары фольклоры.

2. Кереш дәресе. Куркынычсызлык кагыйдәләре буенча инструктаж үткәрү. Хореографик исәнләшүне өйрәнү
Һәм һәр дәресе хореографик исәнләшүдән башлау.

2. Бию сәнгате тарихы белән танышу. Нәрсә ул бию аның килеп чыгышы һәм үсеше.

Идел бую халыклары фольклор биюләре.

3. Татар халык бию хәрәкәтләре өйрәнү. Хәрәкәтләргә биеп күрсәтү һәм балалар белән бергә өйрәнү.

4. Башкорт халык бию хәрәкәтләре. Бу биюне кызларга өйрәтү. Биеп күрсәтү һәм өйрәтү.

5. Рус халык бию хәрәкәтләре өйрәнү. Хәрәкәтләргә биеп күрсәтү һәм өйрәтү.

6. Мари халык бию хәрәкәтләре. Хәрәкәтләргә биеп күрсәтү. Музыка үзенчәлеген ачу. Бию өйрәтү.

Колоритлы биюләр.

7. Гарәп бию хәрәкәтләре. Музыка үзенчәлеген ачу.

8. Чегән бию хәрәкәтләре белән таныштыру, музыка үзенчәлеген ачу.

Төрле стильдәге биюләр.

9. Ритмик бию. Заманча бию хәрәкәтләре белән таныштыру.

10. Хип-хоп стиле. Музыка үзенчәлеген ачу. Биюнең килеп чыгышы.

11. Рэп стиле. Музыка үзенчәлеген ачу. Биюнең килеп чыгышы.

12. Рок-н-ролл стиле. Музыка үзенчәлеген ачу. Биюнең килеп чыгышы.

Вальс темпы.

13. Вальс. Музыка үзенчәлеген ачу. Вальс темпына бию өйрәнү. С. Сәйдәшев вальсы белән таныштыру.

Дөнья халыклары биюләре

14. Дөнья халыклары музыкасы һәм биюләре белән танышу.

15. Мэнүэт биюе белән танышу.

16.Полька биюе өйрөнү.

Яраткан биюлөребез

17. Шаян бию өйрөнү.Шаян бию белән танышу үзенчелеген ачу.

18.Буратино экиятте белән танышу. Буратино биюен өйрөнү.

19.Клоуннар биюе белән таныштыру һәм өйрөнү

Балет тарихы

20.Хореографик элементларны өйрөнү. Аяк - кулларның төрле торышларын өйрөнү.

21. Балет сэнгате тарихы. Нәрсә ул балет? Балет сэнгатенең килеп чыгышы һәм үсеше турында кыскача әңгәмә.

Бөек биюче милләттәшебез Рудольф Нуриев белән таныштыру.

22.Кул һәм аяк позицияләре.I,II,III,IV,V,VI. торыш.

Концерт.

23. Отчет концертына әзерләнү.

24. Түгәрәк эшенә йомгак ясау. Биючеләр төркеме булдыру. Фестивальдә катнашу.

Түгэрэккэ йөрүчө балалар өченче ел ахырына белергэ тиешлэр:

--Бию түгэрэгенэ йөрүчө балалар гади бию хэрэкэтлэрен үзлэштерергэ тиешлэр.

-- Бию түгэрэгенедэ өйрэнгэн биюлэрне бии белергэ тиешлэр.

--Бию түгэрэгендэ өйрэнгэн хореографик күнегүлэрне даими рэвештэ камиллэштереп югары сыйфатлы итеп күрсэтэ белергэ тиешлэр.

--Шулай ук биючө балалар коллектив булып оешырга тиешлэр.

Түгэрэктэ алган белемнэрне килэчэктэ куллана алалар:

Хэзерге вакытта бик күп төрлө конкурсларлар, фестивальлэр үткэрелеп тора. Шуңга бию түгэрэгендэ алган белемнэрен, биюлэрен оештырылган чараларда бик рэхэтлэнеп куллана алалар.

Килэчэктэ төрлө уку йортларына укырга кергэндэ.

Мәсэлэн: Педагогика көллиятенен музыка бүлегенэ укырга кергэндэ.

Шулай ук КФУ ның бөтен бүлеклэрендэ кирэк.

Сэнгать академиясенэ укырга керсэлэр, башка төрлө уку йортына укырга керсэлэрдэ кирэк булачак, чөнки бер генэ бэйрэмдэ жырысиз, биюсез үтми. Э хэзергэ алар мөктөптө үткэрелгэн чараларда, авыл мәдэнияти йортында үткэрелгэн бэйрэмнэрдэ катнашырга туры килгэндэ кулланалар.

Өстәмә гомумбелем гомумүсеш программасының дүртенче ел укыту планы.

№	ТЕМА	Сәгатьләр саны			Дәресе оештыру формасы	Контроль формасы
		Барлыгы	Теория	Практика		
Бүлем (модуль) 1 Биюләр тарихы һәм Россия халыклары фольклоры.(8)						
1.1	Кереш дәресе. Хореографик исәнләшү.	4	2	2	күмәк	әңгәмә
1.2	Бию сәнгате һәм төрле халыклар фольклоры тарихы.	4	2	2	күмәк	әңгәмә
Бүлем (модуль) 2 Идел буе халыклары фольклор биюләре(26)						
2.1	Татар халык фольклоры.	8	2	6	күмәк	әңгәмә

2.2	Башкорт халык фольклоры.	6	2	4	күмәк	әнҗәмә
2.3	Рус халык фольклоры.	6	2	4	күмәк	әнҗәмә
2.4	Мари халык фольклоры.	6	2	4	күмәк	әнҗәмә
Бүлем (модуль) 3 Колоритлы биюләр.(12)						
3.1	Бразилия халыклары биюләре белән танышу.	6	2	4	күмәк	әнҗәмә
3.2	Һинд бие хәрәкәтләре.	6	2	4	күмәк	әнҗәмә
Бүлем (модуль) 4 Төрле стильдәге биюләр(24)						
4.1	Заманча био хәрәкәтләре.	6	2	4	күмәк	әнҗәмә
4.2	Шафлл стиле.	6	2	4	күмәк	әнҗәмә
4.3	Локинг стиле.	6	2	4	күмәк	әнҗәмә
4.4	Хоузе стиле.	6	2	4	күмәк	әнҗәмә
Бүлем (модуль) 5 Вальс темпы. (8)						
5.1	“Чәчәкләр” вальсы белән танышу.	8	2	6	күмәк	әнҗәмә
Бүлем (модуль) 6 Дөнья халыклары биюләре (16)						
6.1	Дөнья халыклары биюләре белән танышу.	4	2	2	күмәк	әнҗәмә

6.2	Ча- ча-ча бие белэн танышу.	6	2	4	күмәк	эңгәмә
6.3	Шотланд бие өйрәнү.	6	2	4	күмәк	эңгәмә
Бүлем (модуль) 7 Яраткан биоләребез (24)						
7.1	Шаян бие өйрәнү.	8	2	6	күмәк	эңгәмә
7.2	“Jingle Bells” бие өйрәнү.	8	2	6	күмәк	эңгәмә
7.3	“Мы маленькие звезды” бие өйрәнү.	8	2	6	күмәк	эңгәмә
Бүлем (модуль) 8 Рус балеты “ Аккош күле” (14)						
8.1	Хореография элементлары.	4	2	2	күмәк	Эңгәмә
8.2	Рус балет сэнгате белэн танышу.	4	2	2	күмәк	лекция
8.3	Кул һәм аяк позицияләре (дәвам)	6	2	4	күмәк	Кабатлау
Бүлем (модуль) 9 Концерт.(12)						
9.1	Отчет концертына эзерләнү.	8	2	6	күмәк	репитиция
9.2	Йомгаклау.	4	2	2	күмәк	зачет

Барлығы

144 сәгать.

Дүртенче ел укыту программасының эчтәлеге.

Биюләр тарихы һәм Россия халыклары фольклоры.

3. Кереш дәрес. Куркынычсызлык кагыйдәләре буенча инструктаж үткәрү. Хореографик исәнләшүне өйрәнү
Һәм һәр дәресне хореографик исәнләшүдән башлау.
2. Бию сәнгате тарихы һәм төрле халыклар фольклоры белән танышу. Нәрсә ул фольклорбиюләр аның килеп чыгышы һәм үсеше.

Идел буе халыклары фольклор биюләре.

3. Татар халык фольклоры. Хәрәкәтләрне биеп күрсәтү һәм балалар белән бергә өйрәнү.
4. Башкорт халык фольклор биюе . Бу биюне кызларга өйрәтү. Биеп күрсәтү һәм өйрәтү.
5. Рус халык фольклоры. Хәрәкәтләрне биеп күрсәтү һәм өйрәтү.
6. Мари халык фольклоры. Хәрәкәтләрне биеп күрсәтү .Музыка үзенчәлеген ачу. Бию өйрәтү.

Колоритлы биюләр.

7. Бразилия халыклары биюе белән таныштыру. Музыка үзенчәлеген ачу.
8. Һинд бию хәрәкәтләре белән таныштыру, музыка үзенчәлеген ачу.

Төрле стильдәге биюләр.

9. Ритмик бию. Заманча бию хәрәкәтләре белән таныштыру.
10. Шафл стиле. Музыка үзенчәлеген ачу. Биюнең килеп чыгышы.
11. Локинг стиле. Музыка үзенчәлеген ачу. Биюнең килеп чыгышы.
12. Хоузе стиле. Музыка үзенчәлеген ачу. Биюнең килеп чыгышы.

Вальс темпы.

13. Вальс. Музыка үзенчәлегеначу. Вальс темпына бию өйрәнү. Чайковский “ вальс цветов” белән таныштыру.

Дөнья халыклары биюләре

14. Дөнья халыклары музыкасы һәм биюләре белән танышу.

15. Ча- ча -ча биюе белән танышу.

16. Шотланд биюе өйрәнү.

Яраткан биюләребез

17. Шаян бию өйрәнү. Шаян бию белән танышу үзенчәлеген ачу.

18. “Jingle Bells” белән танышу һәм биюен өйрәнү. Яңа елга эзерлек.

19. Клоуннар биюе белән таныштыру һәм өйрәнү

Балет тарихы

20. Хореографик элементларны өйрәнү. Аяк - кулларның төрле торышларын өйрәнү.

21. Рус Балет сэнгате тарихы. Нәрсә ул балет? Балет сэнгатенең килеп чыгышы һәм үсеше турында кыскача әңгәмә.

Танылган биюче милләттәшебез Гай Тагиров белән таныштыру.

22. Кул һәм аяк позицияләре. I, II, III, IV, V, VI. торыш.

Концерт.

23. Отчет концертына әзерләнү.

24. Түгәрәк эшенә йомгак ясау. Биючеләр төркеме булдыру. Фестивальдә катнашу.

7. Түгэрэцкэ йөрүче балалар өченче ел ахырына белергэ тиешлэр:

--Бию түгэрэгенэ йөрүче балалар гади бию хэрэктлэрен үзлэшттерергэ тиешлэр.

-- Бию түгэрэгенедэ өйрэнгэн биюлэрне бии белергэ тиешлэр.

--Бию түгэрэгендэ өйрэнгэн хореографик күнегүлэрне даими рэвештэ камиллэшттереп югары сыйфатлы итеп күрсэтэ белергэ тиешлэр.

--Шулай ук биюче балалар коллектив булып оешырга тиешлэр.

Түгэрэктэ алган белемнэрне килэчэктэ куллана алалар:

Хэзерге вакытта бик күп төрле конкурсларлар, фестивальлэр үткэрелеп тора. Шуңга бию түгэрэгендэ алган белемнэрен, биюлэрен оештырылган чараларда бик рэхэктлэнеп куллана алалар.

Килэчэктэ төрле уку йортларына укырга кергэндэ.

Мэсэлэн: Педагогика көллиятенэ музыка бүлегенэ укырга кергэндэ.

Шулай ук КФУ ның бөтен бүлеклэрендэ кирэк.

Сэнгаты академиясенэ укырга керсэлэр, башка төрле уку йортына укырга керсэлэрдэ кирэк булачак, чөнки бер генэ бэйрэмдэ жырсыз, биюсез үтми. Э хэзергэ түгэрэктэ алган белемнэрен мэктептэ үткэрелгэн чараларда, авыл мэдэнияте йортында үткэрелгэн бэйрэмнэрдэ катнашырга туры килгэндэ кулланалар.

8. Программаны тормышка ашыру өчен педагогик оештыру шартлары .

Методик эсбаплар һәм жиһазлар:

1. Спортзал
2. Магнитофон
3. Флешка
4. Милли киемнәр
5. Баяннар
6. Музикаль бәрмә уен кораллары.

9. Аттестация формасы.

- ярышлар;
- тест
- ата-аналар өчен концерт;
- ижади отчет.

10.Баялөү материаллары.

Контроль төрлөрө: Кереш контроль - тренингның беренче көннөрөндө үткөрөлө. Бу сезгә һәр укучының башлангыч күнегүлөрөн генә түгел, ә аның командага керү теләген, индивидуаль зәвыкларын, сәләтлөрөн, омтылышларын ачыкларга мөмкинлек бирә. Бу белем өйрәнүгә дифференциаль һәм индивидуаль караш кертү өчен мөһим. анализлау һәм камилләштерү өчен кирәкле мәгълүматны алу, алар өчен түбәндәге контроль формалар кулланыла: телдән сорау; тикшерү; укучылар һәм аларның ата-аналары белән әңгәмәләр. Агымдагы контроль: эштә техниканың һәм методларның үтәлешен күзәтү. Арадаш контроль: материалның ассимиляциясен һәм киләсе дәрәжәгә күчүен тикшерү өчен теоретик һәм практик белемнәрнең кисемтәсе.

11.Әдәбият:

1. Тагиров Г.В. “100 татарских фольклорных танцев.” 1988.
2. Зильберквит М.А. “ Мир музыки” 1988. г.
3. Гай Таһиров “Татар биюләре” 1960 ел.
4. Татар балалар фольклоры. 1999 ел. Казан “Раннур” нәшрияты.
5. Сабан и джиен – народные праздники // «Московитянин». – 1850 - Ч.3. - Кн. II. - С. 57 -62
6. Гроссе Эрнст. Происхождение искусства / Эрнст Гроссе. – М., 1899 – С. 218
7. Умеров Д.И. Танцы Астраханских татар / Д.И. Умеров. - Казань, 2003

12.Кушымта. Календарь укыту графигы. (Зданә).